

Nr 143

Av herr Schött m. fl., om rätt för utländsk medborgare till undantag från den allmänna försäkringen.

(Lika lydande med motion nr 158 i Andra kammaren)

Enligt 11 kap. 7 § lagen om allmän försäkring kan försäkrad göra anmälan om undantagande från försäkringen för tilläggs pension. Har sådant undantagande skett skall vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade för tid efter ingången av året näst efter det då anmälan gjordes hänsyn inte tagas till inkomst av annat förvärvsarbete. Undantagandet får således icke någon effekt med avseende på det år under vilket anmälan skett.

Gällande regler om undantagande kan numera efter genomförd ändring av bestämmelserna i 1 kap. 3 § förutnämnda lag få icke önskade konsekvenser såvitt gäller vissa kategorier av utlänningar. Enligt sistnämnda lagrum i dess ursprungliga lydelse omfattades utlänningar av den allmänna försäkringen endast under den förutsättningen att de var mantalsskrivna i riket. Genom lag den 9 juni 1967 (nr 206) har kravet på mantalsskrivning eliminerats och utländsk medborgare blir numera försäkrad i och med att han bosatt sig i riket.

Betydelsen av de olägenheter som i vissa fall kan vara förknippade med gällande regler om undantagande framstår kanske klarast om de illustreras med ett exempel.

Det är inte ovanligt att utländska inspektörer vid fartygsbyggen, beställda av rederier i utlandet, kommer att uppehålla sig i Sverige under så lång tid att vistelsen inte kan bedömas som tillfällig. I kända fall varierar sålunda vistelsetiden mellan 8 och 20 månader, och i allmänhet har inspektörerna sina familjer med sig och är kyrkobokförda i riket. Även om lönen utbetalas från respektive hemland, torde inspektörerna vid angivna förhållanden var skattskyldiga för inkomsten här i riket.

Om det antages att en fartygsinspektör inflyttar till Sverige den 1 februari 1968, blir han vid 1969 års taxering enligt vad förut sagts beskattad i Sverige för den inkomst han under 1968 uppburit under vistelsen här. Även om han omedelbart begär undantagande från allmänna försäkringen kommer likväl enligt 11 kap. 1 § lagen om allmän försäkring pensionsgrundande inkomst för år 1968 att beräknas för honom på basis av 1969 års taxering.

Hans inkomst kommer, då vederbörande utländske arbetsgivare inte har rörelse som bedrivs från fast driftställe här i riket, att räknas som inkomst av annat förvärvsarbete och han måste således själv erlägga tilläggs-pensionsavgift för 1968. Sistnämnda förhållande uppfattas helt förklarligt som en orättvisa, framför allt då vederbörandes vistelse i Sverige är för kort för att tillräckligt antal poängår (3) för framtida pension skall kunna erhållas. Härtill kommer att avgift för pensionering under vistelsen i Sverige i regel uttages även i hemlandet. Det bör nämnas att tilläggs-pensionsavgiften för 1968 maximalt kan uppgå till 3 334 kr.

Under återopande av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t begära förslag till sådan ändring av gällande regler om undantagande enligt lagen om allmän försäkring att för utländsk medborgare skapas möjlighet att begära undantagande från försäkringen med verkan redan fr. o. m. inflyttningsåret.

Stockholm den 22 januari 1969

Lars Schött (m)

Gösta Jacobsson (m)

Paul Brundin (m)
